

Alžbeta Nobiková, evanjelická farárka na dôchodku

Keď sme sa zoznámili v polovici 90. rokov, bola som presvedčená, že evanjelické bohoslužby sú kvôli spevu oveľa krajšie ako ktorékoľvek iné. Aj ekumenickým bohoslužbám dodala **Alžbeta Nobiková** zo Sarvaša svojim spevom úplne iný rozmer. V súčasnosti je pani farárka na dôchodku. Chodievala na trh s plodinami, ktoré vypestuje. Keď ju o to požiadajú, ochotne príde viesť služby Božie.

– *Ako sa z vás stala farárka?*

– Nebolo to nič zvláštne, že som si vybrala toto povolanie, priviedli ma k nemu tak trochu aj okolnosti, – odpovedala mi na obligátnu otázku. – My sme boli sedliacka rodina. Nemali sme až tak veľa pôdy, neboli sme veľkostatkári, rodičia hospodárili na 40 katastrálnych jutrách. Bola to dobrá zem, úrodná. V istej dobe nás považovali za kulakov a v roku 1949 nás vydurili zo sálaša. Otec išiel pracovať do čističky osiva. Neskôr sme dostali 4 katastre do árendy, na tých sme hospodárili. Časom sme si zadovážili domáce zvieratá a všetko, čo voľake-

dy patrilo k hospodárstvu. Starí rodičia a moja mať robili doma. Ja dodnes veľmi ľúbim zem, rada pracujem s pôdou i so zvieratami. Starý otec silne ovplyvnil moju výchovu. Naučil ma pracovať. Nevydával príkazy, ale bol mi príkladom. Keď sme pracovali na vyárendovanom, požičali sme si kobyľu Šáriku, zapriahli sme ju a ja som ju poháňala.

V hospodárstve som pracovala aj potom, ako som zmaturovala, lebo ma nechceli prijať na žiadnu vysokú školu.

– *Čím ste sa chceli stať?*

– Za „apatekárku“ som chcela ísť alebo za učiteľku. Nikde ma však nevzali. Otec bol kalvínskeho vierovyznania, pochádzal z Mezötúru. Stará mať bola Slovenka zo Sarvaša, Líškova dievka. Často k nám chodievala kalvínska farárka, ona mi poradila, aby som išla na teológiu. Dovtedy mi to ani na um neprišlo, aj keď sme chodievali do kostola, boli sme zbožná rodina. Počula som, že v tom roku berú na teológiu len chlapcov. Napriek tomu som sa prihlásila a vzali ma. Po polroku sme začali chodiť na suplikačné služby. V ročníku nás bolo veľmi málo, preto sme pomerne rýchlo začali vykonávať služby Božie. Vtedy som pochopila – nie preto som sa nestala lekárničkou, lebo ma nezobrali, ale preto, lebo Hospodin to tak zariadil. On ma povolal na túto službu. Keď nastala zmena spoločenského zriadenia, tak odo mňa očakávali, že budem hovoriť o komunistoch, akí sú zlí, lebo mi nedovolili študovať. Ja si však myslím, že v mojom prípade komunisti len vykonali Božiu vôľu...

Po reštitúcii sme s mamičkou natešené plánovali: kúpime si štyri jalovičky, z tých raz budú kravy, aj tie budú mať malé teliatka, vychováme ich, býčky predáme. Postavíme si sálaš bližšie k mestu a bude nám dobre. Nedbali sme, keď nás hrešili: vy hlúpe, čo tu za plány kujete? Chcete byť zase kulaci? Neverili, že sa niekto teší, ak môže zas lopotiť na poli. Bolo to pre mňa veľké sklamanie, keď som pochopila, že darmo dostaneme naspäť zem, nebudeme vedieť robiť to, čo kedysi, i keby sme koňa, statky mali. Uvedomila som si, že mamička zostarla a ja by som bola na všetko sama.

– *Prečo ste sa nevydali?*

– Hát, aj v tom som videla Božiu vôľu. Mala som takého, ktorého som ľúbila. Ale ten sa nepáčil mojej mamičke. Bolo aj tak, že zasiahla nie ona, ale Božia vôľa, lebo zomrel. Viac som potom už na vydaj nepomyslela. Nikdy som sa nevyptovala Pána Boha, prečo je to tak. Nebúrila som sa, aký to mám život, ani muža, ani dieťa. Žila som pre svoju prácu, povolanie. Nikdy som nemala dlhú chvíľu, nevedela som, ani dnes neviem, čo je to nuda. Keďže som sa nevydala, mohla som všetok svoj čas venovať službe Bohu a veriacim. Keby som mala muža a deti, tak by som bola zodpovedná aj za nich, musela by som sa starať o domácnosť. Navyše som mala veľmi nízky plat, ako skoro všetci farári, a z toho by som nebola mohla uživiť rodinu. Mamička háčkovala pre priemyselné družstvo domácej výroby. Odtiaľ mala aj dôchodok.

– *Dlhé roky ste chodili slúžiť slovenské bohoslužby po našich obciach.*

– Hneď, keď som odišla do dôchodku, ma cirkev poverila vykonávať služ-

bu putujúcej farárky. Zbor som síce už nemala, ale často som chodievala nielen do slovenských obcí na okolí, ale aj do Novohradskej a Komárňansko-ostrihomskej župy. Asi rok slúžim raz mesačne v Čabačude, ale pozývajú ma aj do Kardoša, Irminčoku, Veľkej Tarče, Banky, Oroslánu.

– *Ako sa ta dostanete?*

– Autom, veľmi rada šoférujem.

– *Podľa vás čo sa zmenilo od prechodu k demokracii?*

– Zmenilo sa to, že každý slobodne môže veriť, môže chodiť do kostola. Deti sa môžu krstiť. Ale duše ľudí sa nezmenili. Zostali často tvrdé, surové.

– *Čo to znamená?*

– Ľudia sa správajú tak, akoby už viac potrebovali peniaze ako Boha. Vadia sa, bantujú, nenávidia jeden druhého. Mali by častejšie počuť, aby sa navzájom rešpektovali, aby si nerobili naprieky, nespôsobovali si utrpenie. Aby boli ľuďmi. Ale na druhej strane aj dnes túžia po dobrom slove, skutkoch. Teraz, keď chodievam na trh, často so mnou vedú hlboké rozhovory.

– *Ovocie, zelenina, ktoré predávajú na trhu, má aj Božie požehnanie?*

– Dúfam, veru dúfam.

– *Čo predávajú najčastejšie?*

– Kukuricu na pukanie a lahôdkovú kukuricu, hrach, niekoľko druhov fazule, cibuľu a cesnak.

– *Aj na trhu ste farárka?*

– Ale nie (usmeje sa). Len keď vidím, že niekto nie je vo svojej koži, spýtam sa ho: Voľačo sa ti stalo? Ako keby čakal len na túto otázku, hneď si vyleje dušu. Keď sa postážuje, uľaví sa mu. Je dobré, keď môžeme niekomu pomôcť niesť jeho údel. Ak smúti, že mu niekto zomrel, poviem mu: Zadaťuj za tie roky, čo ste mohli spolu prežiť.

– *Vďaka vám som bola presvedčená, že evanjelické bohoslužby sú krásne, lebo sa nich nádherne spieva.*

– My spievame zo Spevníka. Na Čabačude žije jedna ženička, ktorá krásne spieva a vie veľmi dobre po slovensky. Ona je kantorkou zboru. Spolu sme boli dvakrát pochovávať v Pitvaroši, kde sa veľmi zaradovali, že sme spievali po slovensky. Naše piesne sú veľmi pekné, spievame ich od srdca, z duše.

– *Ja z duše ďakujem za rozhovor všetkým našim duchovným. Nech môžu dlho vykonávať svoje poslanie.*

Erika Trenková

Foto: (autorka/archív)

